

Predstavitev dvokolesnega programa

V Slovenijaavtu delovni organizaciji Velemotor, tozđ Velo so pripravili predstavitev dvokolesnega programa vseh jugoslovanskih proizvajalcev — Tomosa, Roga, Unisa, Partizana in TIP Potpičan. Poleg klasičnih in posebnih vrst koles in motorjev so predstavili tudi nov izdelek Tomosa — motor BT 50 ter Rogov »trimobil«, ki je namenjen predvsem turi-

stičnim organizacijam.

V delovni organizaciji Velemotor so največji prodajalci dvokoles v Jugoslaviji, saj letno prodajo 280 tisoč koles, 23 tisoč mopedov, 5 tisoč krčnih motorjev, 5 tisoč namakalnih črpalk, za rezervne dele pa iztržijo nad 2 milijardi novih dinarjev.

V Donitu uresničujejo naložbeno dejavnost

V srednjeročnem obdobju, ki se s koncem leta izteka, so v Donitu načrtovali uresničitev enajstih naložb večjega obsega. Ta načrt so skoraj v celoti uresničili. Zaradi nekaterih družbenih omejitev namreč še niso zaključili naložbe v tozđu Tesnit. Predvidevajo, da jo bodo uresničili v polovici naslednjega leta. Z drugimi besedami povedano pomeni, da so v tej tovari v vsakem tozđu zaključili najmanj eno naložbo v minulem srednjeročnem obdobju.

Pred praznikom republike so predali namenu novo proizvodno dvorano v tozđu Petelinca Sodražica, v Medvodah so začeli preskušati stroje in naprave v novem obratu tozđu Laminati, v Vodicaah pa so začeli s proizvodnjo nekaterih računalniških filtrov, kamor bo tozđu Filtri postopoma preselili del proizvodnje. To je seveda samo delček dolgega spiska naložb v Donitu, ki so jih že opravili. Za Medvod-

čane je pomembna še pred letom dograjena sežigalna naprava, v kateri posej sežigajo nadležne pline, ki so se ob nizkem zračnem pritisku širili po okolici Medvod, včasih pa celo do Ljubljane. Ker so s samoprispevkom v Medvodah dogradili novi zdravstveni dom, so donitovci odkupili starega, v katerem urejajo poslovne prostore: odkupili pa so tudi staro Megradovo tovarno penjenega betona v Vodicaah, kamor bodo, kot je že omenjeno, postopoma preselili del proizvodnje filtrov.

Manjših naložb, kot je nakup nekaterih novih strojev za proizvodnjo filtrov, tesnilnih materialov in drugih izdelkov ne omenjamo, vendar je bilo tudi teh znatno število. Trdno so odločeni, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju še bolj posodobili proizvodnjo, velik del sredstev za naložbeno dejavnost pa namenili tudi vamemu delu in varstvu okolja.

Viktor Petrovič Nikonov v Agrostroju

Delegacija centralnega komiteja KPSZ, ki jo je na dvodnevem obisku v SR Sloveniji vodil sekretar CK KPSZ Viktor Petrovič Nikonov, je obiskala delovno organizacijo Agrostroj. Predstavniki kolektiva so goste seznanili z dosežki na področju kmetijstva in z možnostmi za razširitev sodelovanja s sovjetskimi podjetji.

NAŠI KLICAJI

Devize za vse?

Sprejemanje novega deviznega zakona je dolgo časa burilo jugoslovansko javnost, kar seveda še zdaleč ni bilo presenetljivo. Poslovanje s tujino je namreč že takšno področje, ko praktično nihče ni zadovoljen: izvozniki bi želeli imeti vse devize zase, pretežni uvozniki seveda želijo prosti devizni trg za nakup deviz in s tem uvoz, poleg tega pa številni dokazujejo, da tudi oni posredno delajo za izvoz in da tudi njim pripada del deviznega kolača. Ker pa deviz nikoli ni bilo dovolj, je vsak vlekel na svojo stran pri iskanju poti do deviz, čeprav je jasno, da ne moremo razdeliti več deviz kot jih pridobimo z izvozom blaga in storitev in seveda iz raznih drugih virov (turizem, nakazila delavcev, ki so zaposleni v tujini itd.).

Ali torej lahko novi devizni zakon spremeni stanje in zagotovi nemoteno poslovanje s tujino vsem, ki so za to zainteresirani? Novi predpis je resda uvedel dinar kot edino plačilno sredstvo v Jugoslaviji, toda to še zdaleč ne pomeni, da bo zaradi tega »žejna« za devizami kaj manjša. Že pred uveljavljanjem zakona o deviznem poslovanju gospodarstveniki pripominjajo, da bo zanesljivo prišlo do nekaterih težav pri njegovem uresničevanju.

Temeljna dilema je v tem, ali bo devizni trg res deloval tako, kot je zamišljeno. Ker je cel sistem kupoprodaje zastavljen na predpostavki, da bo deviz vendarle dovolj, so vsa razmišljanja usmerjena prav k temu dejstvu. Kaj lahko se zgodi, da bo večina tistih, ki imajo »papirate« pravice za uvoz, zahtevala nakup deviz, banke pa zaradi pomanjkanja deviz ne bodo mogle zadovoljiti vseh zahtev. To pa avtomatično pomeni, da bo začel veljati 110. člen zakona, ki govori o prednostnih nakupih. Kot prva prednost je opredeljeno vračanje dolgov tujim upnikom, potem pa sledijo izvozniki, tisti, ki jim je bil uvoz prepovedan in drugi. Pravice za nakup deviz bodo odvisne od uvoza v letu 1984. Prav zaradi tega nekateri predvidevajo, da bo prišlo do pomanjkanja reprodukcijskega materiala in surovin, to pa bo zmanjšalo obseg proizvodnje, kar pa bo povzročilo razne druge težave. Najhujša bi bila nedvomno ta, da bi se začel zmanjševati izvoz, če izvozniki ne bodo mogli kupiti deviz za uvoz potrebnega reprodukcijskega materiala in surovin, kar pa se kaj lahko zgodi, če deviz ne bo dovolj za zadovoljitev vseh potreb.

Poleg izvoznikov se uveljavljanja novega zakona o deviznem poslovanju najbolj bojijo v turističnem gospodarstvu, saj po novih predpisih nimajo več možnosti za združevanje sredstev na osnovi skupnih interesov, ki so se največkrat kazali v tem, da je tisti, ki je vložil denar v turistično organizacijo, dobil del deviz, ki jih je ustvarila turistična organizacija.

Seveda pa novi zakon nima samo slabosti, temveč tudi prednosti v primerjavi s prejšnjim. Tako naj ne bi bilo več tako imenovane preprodaje deviz, uvedena je ena sama valuta za plačila v Jugoslaviji — dinar. A najbolj čmogledi že ugotavljajo: namesto deviz bodo sedaj prodajali uvozne pravice.

Do začetka uveljavljanja novega zakona o deviznem poslovanju ni več daleč, praksa pa bo najbolj pokazala vse njegove prednosti in pomanjkljivosti. Pravo čudo bi namreč bilo, če ne bi bilo nobenih težav, kajti doslej še nobena devizna zakonodaja ni uspela zagotoviti, da bi bilo deviz toliko, kot jih potrebujemo. Zakaj bi bil potem ravno zadnji devizni zakon izjema?